

Dinamització del procés participatiu sobre la Xarxa ParticipaLab

1ª sessió amb Equipaments TIC

Informe de resultats

Octubre 2021

Unitat impulsora del procés participatiu

Direcció General de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica

Empresa que redacta l'informe

INDIC, S.L.

Contingut

Introducció	4
Antecedents i context	4
Objectius del procés participatiu	4
Sessions amb Equipaments TIC	5
Assistència i participació	7
Perfil de les persones participants	7
Recull d'aportacions	8
Els equipaments TIC com espais de referència coneixedors del territori	8
L'heterogeneïtat dels Equipaments TIC.....	8
L'horari d'obertura com un factor rellevant per la facilitació de la participació	8
Recursos humans per impulsar la participació	9
Formació en participació	9
Adaptar la metodologia als espais físics i recursos de l'equipament	9
Capacitació digital del personal professional	9
Capacitat d'adaptació als interessos i necessitats de la ciutadania	10
L'experiència participativa al territori.....	10
Coneixement de l'administració pública.....	10
Temporalitat de les gestions de l'administració pública.....	11
Les persones usuàries dels Equipaments TIC	11
La digitalització derivada de la pandèmia	11
Valoració de la sessió.....	12

Introducció

Antecedents i context

Des de la Generalitat de Catalunya estem impulsant la Xarxa ParticipaLab, una xarxa d'equipaments que té com a objectiu aprofitar els equipaments de proximitat, com biblioteques, Equipaments TIC o casals cívics, per potenciar la participació ciutadana.

La Xarxa ParticipaLab (XPL) és un projecte de creació i consolidació de comunitat, infraestructura i xarxa participativa a Catalunya. Es tracta d'un projecte que té com a objectiu posar els equipaments de proximitat al servei de la participació ciutadana i la innovació social. Per més informació sobre el projecte, feu *click* [aquí](#).

El procés participatiu s'impulsa amb l'objectiu de recollir la percepció i les propostes del personal responsable dels equipaments i les persones usuàries, per tal d'incorporar la seva visió a l'hora d'impulsar la Xarxa ParticipaLab.

Objectius del procés participatiu

Els objectius del procés participatiu són de caràcter estratègic i operatiu:

Objectius estratègics

- Donar a conèixer el projecte Xarxa ParticipaLab al territori i facilitar la seva viabilitat.
- Crear sinergies de col·laboració entre equipaments /municipi /Generalitat /ciutadania.
- Identificar agents que poden ser aliats per al desplegament de la XPL.

Objectius operatius:

- Definir amb els equipaments la **cartera de serveis de participació** que podrien oferir.
- Detectar els **recursos necessaris** per oferir-los.
- **Identificar equipaments** que podrien entrar a formar part de la Xarxa ParticipaLab i/o que podrien acollir un pilot.

Sessions amb Equipaments TIC

Aquesta primera sessió destinada a professionals d'Equipaments TIC estava focalitzada en conèixer quines són les dinàmiques participatives que tenen lloc actualment als equipaments i fer un diagnòstic de les dificultats i oportunitats per esdevenir equipaments actius de la xarxa ParticipaLab.

Aquesta sessió de recollida de diagnòsi d'Equipaments TIC, es complementarà amb una segona trobada, la qual tindrà un enfoc més propositiu, amb l'objectiu de generar propostes per impulsar els Equipaments TIC com a motors de participació. Els resultats d'aquestes sessions es contrastaran posteriorment amb les sessions que es faran arreu del territori per copsar les particularitats territorials.

La sessió es va organitzar de la següent manera:

10.00h – 10.10h Benvinguda, a càrrec de tècnics/ques professionals de la Direcció General de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica.

10.10h – 10.45h Presentació del Procés participatiu de la Xarxa ParticipaLab.

10.45h - 11:30h Espai de debat en grups

11:30h - 11:50h Posada en comú

11:50h - 11:55h Valoració de la sessió

11.55h – 12h. Cloenda a càrrec de tècnics/ques professionals de la Direcció General de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica.

Explicació de la dinàmica utilitzada a l'espai de debat en grups

En els espais de debat en grups es va utilitzar una dinàmica basada en la tècnica dels 6 barrets per pensar d'Edward de Bono. La proposta va ser fer un itinerari de reflexió basat en un anàlisi a partir de 6 perspectives diferents simbolitzades cadascuna en un barret de color diferent. En aquest primer moment es van treballar amb 4 barrets:

Barret blanc: és el pensament que es centra en les dades, els fets objectius i les xifres. Quines dades objectives cal tenir en compte a l'hora de pensar els Equipaments TIC com a motors de participació?

Barret groc: amb aquest barret ens vam centra en identificar les oportunitats i els beneficis que pot aportar que els Equipaments TIC esdevinguin Equipaments promotors de la participació ciutadana.

Barret negre: aquest barret ens permetia identificar les dificultats o riscos que pot tenir que els Equipaments TIC esdevinguin Equipaments promotors de la participació ciutadana.

Barret vermell: amb ell ens centràvem en les sensacions i intuïcions que poden tenir les responsables dels equipaments envers el projecte.

Una vegada elaborat aquest anàlisi per grups, es van posar totes les idees en comú amb la resta de persones participants.

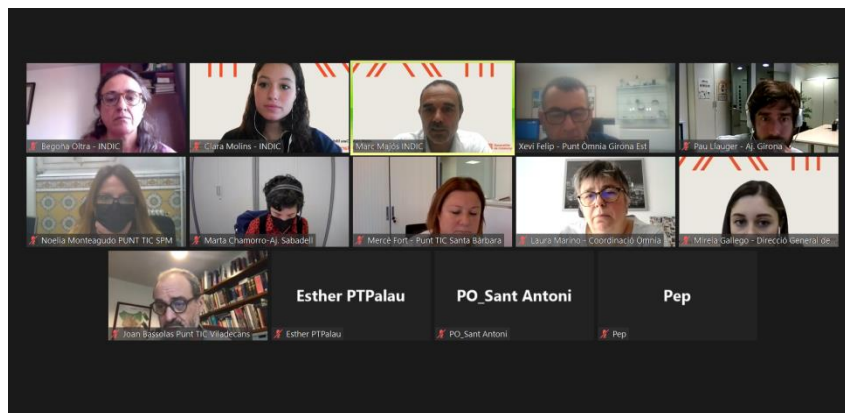
En l'apartat d'aportacions aquestes reflexions ja han estat integrades de manera que les propostes es visualitzen com a idees completes i relacionades amb independència de amb quin barret es van generar.

Assistència i participació

Perfil de les persones participants

La sessió, que es va celebrar el passat dimecres 21 d'octubre a través de la Plataforma Zoom amb el suport d'un equip dinamitzador. Hi van participar 14 persones referents de diferents Equipaments TIC del territori:

- Ametlla de Merola
- Barcelona
- Girona
- Palau Solità i Plegamans
- Sabadell
- Santa Bàrbara
- Santa Perpètua de Mogoda
- Viladecans

Recull d'aportacions

Els equipaments TIC com espais de referència coneixedors del territori

- Els Equipaments TIC són espais de referència, els quals exerceixen un paper d'interlocutors entre l'administració i la ciutadania. Són espais on la ciutadania pot resoldre dubtes o demanar ajuda en certes tasques o tràmits. Són equipaments coneixedors del territori i per tant, dels diferents agents que hi ha en cada un d'aquests. Aquest arrelament en el territori apareix per la vinculació amb els barris o municipis on s'hi troben. Aquests Equipaments, també tenen coneixement de les diferents entitats i associacions, fet que els permet aproximar-se encara més a la realitat del territori. Tot i això cal tenir en compte la singularitat de cada equipament i cada territori. No a tot arreu hi ha la mateixa cultura participativa, el mateix teixit associatiu, les mateixes necessitats i dinàmiques ciutadanes, etc. Dissenyar i impulsar projectes de participació als diferents Equipaments TIC permetrà establir relacions més properes amb la ciutadania, i per tant, amb la realitat del territori. D'aquesta manera, les persones professionals dels Equipaments TIC perceben l'impuls d'aquests projectes com una oportunitat motivadora.

L'heterogeneïtat dels Equipaments TIC

- Els Equipaments TIC són molt heterogenis, ja sigui en quant a estructura, personal o horaris. Això varia segons l'entitat que gestiona cada equipament: entitats sense ànim de lucre, ajuntaments o altres ens. Depenent de les entitats que gestionen aquests equipaments, pot existir certa diversitat en les línies de treball.

L'horari d'obertura com un factor rellevant per la facilitació de la participació

- L'horari d'obertura d'alguns del Equipaments TIC és de 9.00h a 13.00h. El tema de l'horari d'obertura i atenció a la ciutadania és un element important a tenir en compte ja que aquest horari podria dificultar l'assistència de la ciutadania als diferents processos participatius.

Recursos humans per impulsar la participació

- La disponibilitat que tenen les persones professionals de l'equipament és un element important a tenir en compte a l'hora d'impulsar processos participatius. Actualment les persones professionals no tenen massa disponibilitat temporal, de cara al futur si es vol promoure la participació ciutadana és important garantir els recursos humans necessaris per fer-ho, ja sigui ampliant horaris laborals o contractant a un major nombre de professionals.

Formació en participació

- Actualment existeix una figura professional encarregada de dinamitzar l'espai. Darerrament s'ha posat en valor la importància de les diferents tasques que desenvolupa aquesta figura professional encarregada de dinamitzar. En aquest sentit, sorgeix la necessitat de formar els professionals d'aquests espais per tal d'impulsar processos de participació en aquests equipaments perquè tinguin el coneixement necessari de les metodologies i tècniques participatives corresponents.

Adaptar la metodologia als espais físics i recursos de l'equipament

- A l'hora de dissenyar metodologies participatives als Equipaments TIC, és important conèixer en quins espais es desenvoluparan, ja que hi ha una gran diversitat d'equipaments amb característiques molt diferents en cada cas. És important dissenyar les metodologies participatives adaptant-les als espais on es desenvoluparan. A més, els Equipaments TIC disposen de diferents recursos tecnològics com ordinadors, projectors, impressores, etc. Aquests recursos varien segons l'entitat que gestiona cada punt.

Capacitació digital del personal professional

- Existeix una bona predisposició a l'hora d'adquirir i conèixer nous recursos digitals per part de les persones dinamitzadores dels Equipaments TIC. Tanmateix, per poder-se desenvolupar i créixer a nivell tecnològic, les administracions han de facilitar l'adquisició de nous recursos i eines digitals. Hi ha moltes persones usuàries que no tenen accés a

dispositius tecnològics, i aquests Equipaments han de treballar per intentar disminuir aquesta bretxa digital en la ciutadania.

Capacitat d'adaptació als interessos i necessitats de la ciutadania

- Els punts TIC formen part de diferents xarxes segons el territori on es troba cadascun. Això enriqueix molt als Equipaments, i encara que cada centre tingui les seves característiques particulars, hi ha una predisposició a adaptar-se a les necessitats del territori. D'aquesta manera, els Equipaments TIC són bons coneixedors de les necessitats que hi ha al seu territori i de l'existència dels altres agents. Degut a aquesta proximitat s'ofereix una gran diversitat de recursos i serveis d'interès específic per a la ciutadania (temes laborals, tràmits, etc.). Seria interessant aprofitar els projectes o processos participatius com un canal de comunicació entre la ciutadania i l'administració, i evitar la instrumentalització política.

L'experiència participativa al territori

- A l'hora de valorar si un equipament ha de formar part de la Xarxa és important conèixer quines han estat les experiències de participació prèvies que hi ha hagut al territori. Hi ha situacions molt diverses segon on es troba ubicat l'equipament i el paper que pot desenvolupar en un lloc o un altre pot estar molt condicionat per aquestes experiències. Hi ha una manca de cultura participativa en molts territoris, fet que podria alentir l'impuls de processos participatius als Equipaments TIC, ja que s'hauria de fer una tasca prèvia de difusió i comunicació sobre definició i funcionaments d'aquests processos.

Coneixement de l'administració pública

- Els Equipaments TIC tenen molt coneixement sobre com funciona l'administració, fet que pot ser de profit en moltes ocasions. El vincle entre l'administració pública i els diferents Equipaments TIC és molt variada en cada cas. Per exemple, aquells equipaments que es troben en zones rurals, es manté un contacte directe amb les administracions, fet que facilita molts cops les gestions ja que hi ha una relació propera entre ambdós. Mentre que altres equipaments perceben que reben un menor suport per part d'aquestes i de les entitats del propi territori.

Temporalitat de les gestions de l'administració pública

- Els terminis de temps de les diferents gestions administratives o tècniques alenteix la programació i el desenvolupament de projectes. D'aquesta manera, hi ha dificultats per a que els Equipaments puguin programar projectes a llarg termini o alenteixen els temps de realització de certes tasques necessàries per a un procés participatiu.

Les persones usuàries dels Equipaments TIC

- Existeix una heterogeneïtat molt gran entre les persones usuàries dels espais TIC. D'aquesta manera, trobem perfils molt familiaritzats amb eines i recursos digitals, altres que no en tenen tant coneixement, gran diversitat d'edats, entorns socioeconòmics, etc. A més, en els últims anys ha canviat molt el perfil de les persones usuàries. És important tenir en compte aquestes dades, ja que els serveis i recursos dels Equipaments TIC han d'adaptar-se a les necessitats d'aquestes. Molts d'aquests Equipaments ofereixen una gran diversitat de programes i projectes que faciliten el contacte amb els diferents perfils de persones usuàries. Per tant, a l'hora d'impulsar projectes de participació ciutadana és important tenir en compte a quin perfil aniran dirigits, quins objectius i expectatives hi ha del projecte, etc. per tal de poder garantir-ne la seva participació activa. Les persones usuàries no estan habituades a participar d'aquests projectes, per tant, serà important que siguin del seu interès i que les expectatives siguin correspostes per tal d'assegurar el seu compromís.

La digitalització derivada de la pandèmia

- La pandèmia causada per la COVID-19, ha impulsat una digitalització molt més ràpida de la que es preveia, i molts d'aquests canvis han vingut per quedar-se. D'aquesta manera, els espais de participació s'han de definir tenint en compte la realitat actual, quines són les possibilitats que ofereix el món digital, els formats híbrids, etc. O potser es torna al format presencial sense més. Degut a la pandèmia, hi ha hagut un augment exponencial de l'ús de nous dispositius tecnològics, com mòbils i tauletes, fet que causa un desfàs entre els dispositius que utilitza la ciutadania i els dispositius dels que disposen els Equipaments TIC, bàsicament ordinadors.

Valoració de la sessió

A continuació es presenten les respostes de les persones participants a l'hora de valorar la sessió de treball mitjançant l'aplicació *Mentimeter*.

En tres paraules... què t'ha semblat la trobada?

